

1 Porrot de Silla

Paraules d'Abelard Saragossà en la concessió del Porrot d'Honor de les Lletres Valencianes. Silla, dia 25 de novembre del 2016.

Els mestres de la meua vida

Senyor alcalde de Silla, Vicent Saragossà Alberola; senyores regidores i senyors regidors; honorable senyor president de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, Ramon Ferrer; familiars, amigues i amics, veïns de Silla,

No cal dir que estic molt content d'haver rebut el 24 Porrot d'Honor de les Lletres Valencianes. Estic tan content com agraït. Agraït pel premi i per les paraules tan amables que ha dit Josep Antich.

Si el Porrot d'Honor haguera vingut d'una altra població valenciana, m'hauria alegrat, no cal dir-ho. Però el premi em satisfà molt més perquè ve del meu poble, del poble a on m'he criat i m'he fet persona. Quan em mire a mi mateix, veig molts camins del terme de Silla. Em veig amb mon pare dins d'un rec d'aigua clara i fresca. Quan acabàvem de treballar en un camp, suats, ens tiràvem grapat a la cara i al pit. També em veig amb amics en una barca; perxant per l'Albufera. La vida que u experimenta quan és jove es queda en el fonament de la persona per a tota la vida. Per això la claror dels camps de Silla és la claror de la meua vida.

Això és important. Però, per a mi, Silla és, en primer lloc, els seus carrers, que tinc tots en la memòria. Els carrers i, sobretot, moltes cares. En la meua memòria, veig molts hòmens i moltes dones de Silla. Quan era un xiquet, mirava i mirava moltes cares. Eren del carrer de Sant Vicent, del carrer del Toll, de molts carrers.

Més que mirar, admirava aquelles dones i aquells hòmens. Els mestres que he tingut per a fer-me un model de vida no eren personatges de pel·lícules; eren persones de carn i ossos: eren les dones de Silla que mirava i admirava; eren els llauradors de Silla en qui em sentia identificat. M'agradava que foren clars i plans, que foren valents i decidits, que foren honrats i lleals. M'agradava que foren treballadors i que miraren cap al futur amb confiança i optimisme.

També admirava aquelles persones perquè parlaven a tots de tu a tu. No hi havien dominants i dominats, superiors i inferiors. Lo que hi havia és molta dignitat. També hi havia molta dignitat entre les dones i els hòmens. Això de maltractar i pegar, jo no ho veia en les cases de Silla que coneixia.

No cal dir que també hi havien problemes, perquè la vida no és possible sense esforç i lluita. Però, en aquella Silla de fa cinquanta anys, la vida i la unió entre les persones eren els qui guanyaven el combat. Entre les dones i els hòmens que admirava, predominava un principi que em va ensenyar u dels meus avis, Quico l'Olier: «Xiquet, viu i deixa viure», em va dir un dia. «Viu i deixa viure»: un consell propi de persones sabudes, tranquil·les, equilibrades: propi de persones civilitzades.

Els puntals de la meua vida

Com és natural, la meua formació començà amb el meus pares. El seu afecte i la seua dedicació han sigut fonamentals per a mi. De mon pare, Abelardo el Motxilla, destacaria que

procurava treballar bé i treballar a gust. El recorde mirant, satisfet, les seues collites. El treball en el camp era el mitjà per a viure. Però, al costat de l'esforç, estava la satisfacció. I la fusió de l'esforç i la satisfacció ¿no és una de les claus importants de la vida?

De ma mare, Lola la Maserà, destacaria la memòria i la transcendència. Gràcies a la seua memòria, conec molts fets de moltes persones de Silla, persones d'ara i d'abans. La memòria va unida a un altra característica inherent de les bones civilitzacions: transcendir cap al futur. Realment, ¿no estudiem el passat per a poder interpretar el present i decidir cap a on volem anar? I la primera transcendència de totes ¿no és procurar que els fills tinguen una vida més bona que la dels pares?

M'agradaria contar coses que he après dels meus avis, i també dels germans dels meus pares, com ara de mon tio Paco l'Olier, sempre ple de vitalitat. Li agrairé tota la vida que, quan jo era un xiquet, em portara amb ell amunt i avall. També està ma tia Amparín la Motxilla, a qui sempre m'ha agradat sentir parlar: quan era un monyicot, ja m'agradava; i, ara, també, perquè ma tia és un riu potent de valencià viu.

En acabant, està el meu germà, Pep Saragossà. En la Caixa de Pensions, ha fet una carrera brillant treballant en Comissions Obreres. Ara que s'acaba de prejubilar, espere que les organitzacions cíviques de Silla sàpien aprofitar el saber social que ha adquirit en la faena sindical. Finalment, està la meua dona, Rosa, amb qui convixc cada dia des de fa més de trenta anys. La vida al costat d'ella és vital per a mi. A ella dec estabilitat i constància, que són tan bàsiques en la vida.

Encara estan els set cosins germans. Vos salude a tots des d'ací. I també estan els amics que quedem d'Els Garrufos. Tres han mort massa jóvens. Gràcies per haver vingut.

Amb la valencianitat, de Silla al món

He comentat que els mestres de vida que he tingut són dones i hòmens de Silla. També he dit que eren unes persones que no es consideraven ni superiors a ningú ni inferiors a ningú. Des de la igualtat, des de la dignitat, procuraven practicar el consell de viure i deixar viure. Realment, sóc fill de Silla. Ho sóc per fets i per voluntat. I, amb el bagatge que he adquirit ací, he anat pel món. Perquè el saber que he begut dels carrers de Silla és humà i és, també, universal.

A més, en Silla he desplegat un factor destacat de la meua vida i de la meua personalitat: la consciència i la voluntat de ser valencià. En ca Jesús Llopis, en el carrer de Sant Roc, un dia vaig vore, per primera volta, un llibre escrit en valencià. Era el diccionari de Francesc Ferrer Pastor. D'això, fa més de quaranta anys. Al cap de poc, vaig tindre la sort de conèixer un professor que, en l'institut de Silla, començava a fer classes de valencià. Era Josep Lluís Pitarch, que és una de les persones més nobles i més solidàries que he conegut. És una llàstima que, ara, no estiga en les Corts valencianes. Posteriorment, vindrien Lluís Martínez Benaches i la seua dona, Xelo, per qui sempre he sentit afecte. Crec que no exagere si dic que Pitarch i Lluís Martínez han sigut els pares del valencianisme de Silla.

Silla, un poble valencià que bull en convivència

Perdoneu que m'haja estés en detalls personals. Al principi, he dit que és una satisfacció immensa que m'hagen donat el Porrot d'Honor. Però jo diria que el premi no és tant per a mi com... per al poble de Silla, que ha millorat molt en els últims quaranta anys.

Hui en dia, Silla disposa d'un planter intel·lectual molt bo. Tenim historiadors, com Josep Antich. Està el Musical, que ha tingut l'ajuda incondicional de Jesús Escorihuela. Tenim l'escola de teatre, a on ha treballat Benjamí Doménech. Disposem d'organitzacions que procuren que la igualtat entre les dones i els hòmens siga efectiva. Tenim moltes organitzacions esportives, sis escoles, dos instituts, i un grapat de falles (la primera fundada per un valencianiste que molts recordem, el tio Martínez). Entre els veïns de Silla, tenim poetes i cantants, com Ivan Brull. Tenim sociòlegs, metges, músics i més classes d'intel·lectuals. Disposem d'una revista electrònica ben atractiva, *El Cresol de Silla*, dirigida per Xavier Cunyat.

I, sobretot, Silla té molta vida local. Abans, també en tenia. Però, ara, la vinculació entre Silla i el món és més intensa. Com uns altres pobles de l'Horta i de la Ribera, Silla té una personalitat forta. I crec que, en eixa maduració social, el valencianisme ha tingut un paper descatat. La persona deu buscar l'equilibri entre les seues necessitats i desitjos i les necessitats de la seua societat. I, per a acostar-se a eixe objectiu, és molt útil sentir-se membre d'un poble, tant d'una manera immediata (el poble de Silla) com d'una manera mediata (el poble valencià).

Acabaré les meues paraules repetint que, més que per a mi, el Porrot d'Honor de les Lletres Valencianes és per al poble de Silla, per a la personalitat que ha adquirit en els últims quaranta anys. Jo només he sigut un camí per a eixe reconeixement. Torne a donar les gràcies a l'ajuntament de Silla per haver pensat en mi, i espere que l'acció de les organitzacions cíviques, culturals i esportives més l'actuació reflexiva i responsable dels polítics seguiran potenciant que Silla siga un poble valencià per a viure i conuiu, per a viure i... deixar viure. Moltes gràcies a tots,

Persones a qui han donat el PORROT D'HONOR DE LES LLETRES VALENCIANES

1. 1992 - Vicent Andrés Estellés (Burjassot, 1924 – València, 1993)
2. 1993 - Ramon Lapiedra Civera (Almenara, 1940)
3. 1994 - Enric Valor i Vives (Castalla, 1911 – València, 2000)
4. 1995 - Francesc Ferrer i Pastor (La Font d'En Carròs, 1918 – València, 2000)
5. 1996 - Vicent Ventura i Beltran (Castelló de la Plana, 1924 – València, 1998)
6. 1997 - Eliseu Climent i Corbera (Llombai, 1940)
7. 1998 - Rosa Serrano i Llàcer (Paiporta, 1945)
8. 1999 - Matilde Salvador i Segarra (Castelló de la Plana, 1918 – València, 2007)
9. 2000 - Manuel Bas Carbonell (València, 1942)
10. 2001 - Maria Beneyto i Cuñat (València, 1925 – València, 2011)
11. 2002 - Isabel-Clara Simó i Montllor (Alcoi, 1943)
12. 2003 - Carles Alberola Ortiz (Alzira, 1964)
13. 2004 - Vicent Torrent Centelles (València, 1945)
14. 2005 - Carme Miquel i Diego (Núcia, 1945)
15. 2006 - Pasqual Alapont Ramon (Catarroja, 1963)

16. 2007 - Alfons Cervera González (Gestalgar, 1947)
17. 2008 - Paco Muñoz Guarder (València, 1939)
18. 2009 - Manuel Boix i Àlvarez (L'Alcúdia, 1942)
19. 2010 - Ferran Torrent Llorca (Sedaví, 1951)
20. 2011 - Acadèmia Valenciana de la Llengua (València, 1998)
21. 2012 - Ramon Guillem Alapont (Catarroja, 1959)
22. 2014 - Enric Lluch i Girbés (Algemesí, 1949)
23. 2015 – Joan Francesc Mira i Casterà (València, 1939)